

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه مجریه

مرجع تصویب: هیات وزیران

شماره ویژه نامه: ۱۲۳۲

دوشنبه، ۲۵ آذر ۱۳۹۸

سال هفتاد و پنج شماره ۲۱۷۴۴

آیین-نامه اجرایی ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان

شماره ۵۶۲۹۷/ت/۱۱۸۶۰۰هـ

۱۷/۹/۱۳۹۸

وزارت کشور - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت راه و شهرسازی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت آموزش و پرورش

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

سازمان برنامه و بودجه کشور - بنیاد شهید و امور ایثارگران - سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران - سازمان بهزیستی کشور - شورای عالی استانها

هیأت وزیران در جلسه ۱۰/۹/۱۳۹۸ به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور با مشارکت وزارتخانههای کشور و راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶ - آییننامه اجرایی ماده یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آییننامه اجرایی ماده (۳) قانون حمایت از حقوق معلولان

ماده ۱- در این آییننامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار میروند:

۱- قانون: قانون حمایت از حقوق معلولان - مصوب ۱۳۹۶ - .

۲- فرد دارای معلولیت: افراد موضوع بند (الف) ماده (۱) قانون.

۳- مناسب سازی: مجموعه اقداماتی که در جهت اصلاح معابر، اماکن، ساختمانها و فضاهای عمومی شهری و روستایی و وسایل حمل و نقل و ارتباط جمعی انجام میشود، به طوری که افراد دارای معلولیت قادر باشند آزادانه و بدون خطر در محیط پیرامون خود حرکت کنند و از تسهیلات محیطی، با حفظ استقلال فردی و رعایت شأن و منزلت انسانی بهره مند شوند.

۴- دسترس پذیری: اقداماتی که با هدف ایجاد محیط بدون مانع و قابل دسترس جهت مشارکت افراد دارای معلولیت در همه حوزههای زندگی و فراهم آوردن فرصت برابر برای آنها در برخورداری از امکانات زندگی اجتماعی، همانند سایر افراد انجام می شود. دسترسی شامل سامانه (سیستم) حمل و نقل، محیط فیزیکی، اطلاعات، آموزش و پرورش، فناوری (تکنولوژی)، اشتغال، منابع مناسب ارتباطی و رسانه ای است.

۵- دستگاههای مشمول: دستگاههای موضوع بند (ت) ماده (۱) قانون.

۶- اماکن عمومی: کلیه وزارتخانهها، مؤسسات و شرکتهای دولتی، بیمارستانها، مدارس، دانشگاهها، مراکز آموزشی و فرهنگی، اماکن ورزشی، پایانهها، فرودگاهها، ایستگاههای قطار شهری و برونشهری، مراکز خرید و تجاری، مراکز ارایه خدمات عمومی، بانکها، بوستانها و مراکز تفریحی، معابر عمومی و نظایر آنها.

۷- ستاد: ستاد هماهنگی و پیگیری مناسب سازی کشور، موضوع ماده (۳) قانون.

۸ - نظارت: فرایندی پویا و مستمر که در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، نحوه اقدامات مرتبط با مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری را بررسی و ضمن واپایش (کنترل)، موارد نقض را احصا میکند و مورد رسیدگی و پیگیری قرار می‌دهد.

ماده ۲- به منظور نظارت و هماهنگی جهت مناسب‌سازی و همچنین نظارت بر اجرای ماده (۲) قانون، ستاد با ترکیب مندرج در ماده (۳) قانون تشکیل می‌شود. تصمیمات ستاد برای کلیه دستگاه‌های مشمول لازمالاجرا است.

تبصره ۱- به منظور اجرای تصمیمات ستاد در سطح استان و شهرستان، ستادهای هماهنگی و پیگیری مناسب‌سازی استانی و شهرستانی تشکیل می‌شود. ترکیب اعضا و وظایف ستادهای استانی و شهرستانی به تصویب ستاد خواهد رسید.

تبصره ۲- شیوه‌نامه تشکیل و اداره جلسات ستاد و ستادهای استانی و شهرستانی به پیشنهاد سازمان بهزیستی کشور در اولین جلسه ستاد پس از ابلاغ این آیین‌نامه تصویب و ابلاغ میشود.

ماده ۳- دبیرخانه ستاد در سازمان بهزیستی کشور، دبیرخانه ستاد استانی در اداره کل بهزیستی استان و دبیرخانه ستاد شهرستانی در اداره بهزیستی شهرستان مستقر میشود.

ماده ۴- وظایف دبیرخانه ستاد به شرح زیر است:

۱- پیگیری اجرای تصمیمات ستاد.

۲- تهیه دستور کار، زمانبندی جلسات، ارسال دعوت‌نامه و دستور جلسات برای اعضای ستاد و تنظیم صورتجلسات آن.

۳- ایجاد بانک اطلاعاتی مورد نیاز مرتبط با مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری.

۴- پیگیری تشکیل جلسات ستادهای استانی و شهرستانی و دریافت گزارشها.

ماده ۵- دبیرخانه موظف است در مقاطع زمانی (۶) ماهه گزارش اقدامات انجام‌شده در راستای اجرای ماده (۳) قانون را تهیه و به هیأت وزیران و کمیته هماهنگی و نظارت بر اجرای قانون، موضوع ماده (۲۱) قانون ارسال کند.

ماده ۶- کلیه دستگاه‌های مشمول موظفند از زمان لازمالاجرا شدن این آیین‌نامه، ساختمان‌ها و اماکن موضوع تبصره (۱) ماده (۳) قانون را برای دسترسی‌پذیری افراد دارای معلولیت به خدمات، مطابق با ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت مناسب‌سازی کنند، به گونه‌ای که مناسب‌سازی ساختمان‌ها و اماکن یادشده ظرف (۳) سال از تاریخ لازمالاجرا شدن این آیین‌نامه به‌طور کامل پایان پذیرد.

ماده ۷- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به تدوین استانداردهای طراحی درگاه‌ها و وبگاه‌های الکترونیکی (سامانه‌های ارائه خدمات الکترونیکی) کلیه دستگاه‌های مشمول به منظور مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری افراد دارای معلولیت ظرف سه ماه از تاریخ لازمالاجرا شدن این آیین‌نامه، اقدام کند.

تبصره - کلیه دستگاه‌های مشمول موظفند ظرف شش ماه، نسبت به پیاده‌سازی استانداردهای ابلاغی موضوع این ماده در درگاه‌ها و وبگاه‌های الکترونیکی (سامانه‌های ارائه خدمات الکترونیکی) دستگاه متبوع اقدام کنند.

ماده ۸- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با رعایت قوانین و مقررات مربوط، تمهیدات لازم را به‌عمل آورد تا از طریق شرکت‌های خودروساز داخلی یا شرکت‌های کارپریساز (مناسب‌سازی خودرو) یا واردات، خودروهای مورد نیاز افراد دارای معلولیت، تأمین و خدمات پس از فروش آن نیز در سراسر کشور ارائه شود.

تبصره - سازمان ملی استاندارد ایران موظف است با پیشنهاد وزارت صنعت معدن و تجارت و با همکاری سازمان بهزیستی کشور نسبت به تدوین و ابلاغ استانداردهای دسترسی‌پذیری انواع خودرو برای افراد دارای معلولیت اقدام کند.

ماده ۹- سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد شهید و امور ایثارگران و سازمان بهزیستی کشور نسبت به تولید برنامه‌های آموزشی و آگاه‌سازی مرتبط با مناسب‌سازی و پخش رایگان حداقل یک ساعت در هفته از محل ساعات پخش برنامه‌های موضوع ماده (۲۱) قانون اقدام کند.

ماده ۱۰- شهرداری‌ها و دهیارهای سراسر کشور موظفند جهت مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری محیط، معابر، اماکن و وسایل حمل و نقل عمومی و مبلمان شهری اقدامات زیر را انجام دهند:

۱- همسطح‌سازی، مناسب‌سازی و نصب خط هدایت نابینایان در پیاده‌روها و تأمین محل ویژه توقف (پارک) خودروی افراد دارای معلولیت در محل توقف حاشیه خیابانها و توقفگاه‌های عمومی.

۲- نصب چراغ‌های راهنمای مجهز به علائم صوتی ویژه افراد نابینا و کمبینا در تقاطعها.

۳- انجام اقدامات و تمهیدات لازم برای فرهنگ‌سازی در جامعه پیرامون رعایت ضوابط مصوب شورای عالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت.

۴- فعال‌سازی سامانه اطلاع‌رسانی و دریافت شکایات مردمی در خصوص مشکلات مناسب‌سازی و دسترسی‌پذیری معابر و محیط‌های شهری و اقدام در جهت رفع موانع موجود.

۵ - مشروط کردن صدور پروانه احداث و بازسازی و پاپانکار برای تمامی ساختمان ها و اماکن عمومی از جمله مجتمعهای مسکونی، تجاری، اداری، درمانی و آموزشی به رعایت ضوابط مصوب شورایعالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت در مورد دسترسیپذیری افراد دارای معلولیت توسط مجری.

۶ - مناسبسازی و دسترسیپذیری کلیه پایانهها، ایستگاهها، تأسیسات سامانهها و ناوگان حمل و نقل درونشهری و برونشهری منطبق با قوانین داخلی و استانداردهای بینالمللی برای افراد دارای معلولیت، تأمین امکان بهره‌مندی این افراد از ناوگان حمل و نقل زمینی، دریایی و هوایی و آموزش کارکنان خود جهت همیاری عملی و صحیح با مسافران دارای معلولیت.

ماده ۱۱- وزارتخانههای علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش موظفند موضوع مناسبسازی را متناسب با هر دوره تحصیلی در سرفصلها و محتوای درسی لحاظ کنند.

ماده ۱۲- وزارت راه و شهرسازی موظف است تمهیدات لازم را به عمل آورد تا از طریق شورایعالی شهرسازی و معماری ایران، سازمان نظام مهندسی ساختمان و مراجع قانونی مرتبط هنگام بررسی، تصویب و نظارت بر طرحهای توسعه و عمران شهری و روستایی (اعم از طرحهای جامع، تفصیلی و هادی) رعایت ضوابط مصوب شورایعالی شهرسازی و معماری ایران برای افراد دارای معلولیت لحاظ شود.

ماده ۱۳- وزارتخانههای راه و شهرسازی و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی حسب مورد موظفند صدور مجوز احداث و بهره‌برداری مجتمعهای رفاهی بین جادهای، پایانههای مسافربری دریایی، هوایی، زمینی و ریلی را به رعایت ضوابط و مقررات مناسب-سازی مشروط کنند.

ماده ۱۴- سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است در فرایند اخذ و ارتقای پایه شرکت‌های پیمانکار، گذراندن دوره آموزشی یا بازآموزی ضوابط و مقررات مناسبسازی را لحاظ کند.

ماده ۱۵- کلیه دستگاههای مشمول موظفند اعتبارات مورد نیاز برای اجرای وظایف مربوط در این آییننامه را هم‌ساله جهت پیشبینی در لوایح بودجه سنواتی حسب مورد به سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر مراجع مربوط ارایه کنند.

ماده ۱۶- از تاریخ لازمالاجراشدن این آییننامه، تصویب‌نامه شماره ۷۷۳۰۳/ت/۴۹۱۳۰ هـ مورخ ۱۵/۶/۱۳۹۴ لغو میشود.

معاون اول رئیس‌جمهور - اسحاق جهانگیری